Hälso- och sjukvårdsregionråd
Talla Alkurdi (S)

INTERPELLATIONSSVAR
2026-06-04

RS 2026-0524

Svar på interpellation 2026:42 av Pär Hommerberg (L) om blodgivning och stärkt beredskap

Pär Hommerberg har i interpellationen ställt följande frågor:

1. Vilka konkreta åtgärder avser regionrådet att vidta för att öka andelen aktiva blodgivare i Region Stockholm, i syfte att närma sig Socialstyrelsens mål om 5 procent?
2. Hur bedömer regionrådet Region Stockholms långsiktiga behov av en större blodgivarbas, särskilt ur ett beredskaps- och krisperspektiv?
3. Vilka ytterligare insatser planeras för att nå grupper som i dag i lägre utsträckning ger blod, särskilt i en storstadsregion där tidsbrist ofta anges som hinder?
4. Hur arbetar regionen för att minska bortfallet av potentiella blodgivare, och vilka förebyggande eller möjliggörande åtgärder övervägs?
5. Hur säkerställer regionen att regelverk och tillämpning av kriterier för blodgivning löpande anpassas efter aktuell vetenskap, så att fler kan inkluderas utan att äventyra säkerheten?
6. Hur ser processen ut i Region Stockholm för att implementera förändringar som möjliggör för homosexuella män att i större utsträckning ge blod, och vilken roll tar regionen i att driva denna utveckling framåt?

Som svar vill jag anföra följande:

Tack för de viktiga frågorna!

Som jag har svarat på interpellation 2026:11, så ligger Region Stockholm i absolut framkant när det kommer till att rekrytera nya blodgivare. Vi lyckades som enda storstadsregion vända trenden och bli fler aktiva blodgivare under 2025. Bland annat genom vårt koncept ”Rädda Liv på arbetstid”, digitala lösningar som ”Min Blodgivning” och blodgivning på mobila enheter samt blodcentraler på centrala platser. På alla dessa platser finns både drop-in och tidsbokning. Både öppettiderna och de mobila enheternas hållplatser analyseras kontinuerligt och justeras för att optimera antalet besök.

Region Stockholm var även först ut med blodgivning på engelska samt med införandet av Tack-SMS, som faktiskt blev en världsnyhet.

Jag vill därför passa på att tacka alla som arbetar med blodgivning i Region Stockholm. Ni gör ett jättejobb! Tack för alla era insatser för att nå Socialstyrelsens mål.

Enligt sakkunniga är det ett vanligt missförstånd att det råder blodbrist i Sverige. Blodlagren kan tidvis vara låga i vissa regioner, men genom ett nära samarbete inom blodorganisationen balanseras tillgång och efterfrågan. Eftersom blod är en färskvara är stora lager inte en målsättning. Målet är lagom stora lager så att behoven tillgodoses och det med en minimal kassation. Vi har ingen utebliven eller fördröjd vård i Sverige på grund av blodbrist.

Region Stockholm har generellt sett god tillgång på blod. Faktum är att vi regelbundet förser även andra storstadsregioner med blod.

Däremot har Sverige behov av att bredda blodgivarbasen utifrån ett beredskapsperspektiv. Det behöver bli fler personer som är redo att ge blod i ett läge där så skulle behövas. Det är också därför som de insatser som nämnts är så viktiga.

Tidsbrist är mycket riktigt ett av skälen till att man särskilt i storstadsregionerna inte ger blod. Det andra skälet är glömska. Det visar enkätstudier. Utifrån den här kunskapen bedömer förvaltningen att större reklamkampanjer saknar en långsiktig effekt på antalet aktiva blodgivare. I stället måste arbetet utgå från att underlätta och undanröja hinder. Det handlar om öppettider, tillgänglighet och automatiska påminnelser. Fler arbetsgivare behöver också koppla sig till ”Rädda liv på arbetstid” och möjliggöra blodgivning på arbetstid.

För att minska bortfallet får alla aktiva blodgivare återkommande påminnelser om när de är välkomna att ge blod nästa gång. Efter blodgivning får alla järntabletter kostnadsfritt för att minimera risken att bli avskriven på grund av för otillräckliga järnvärden. Utöver det är redan nämnda insatser även viktiga för att minska bortfallet.

För att se till att regelverk för blodgivning löpande anpassas efter aktuell vetenskap, så har Region Stockholm flera medicinskt och tekniskt ansvariga. Dessa håller sig alltid uppdaterade med de senaste rönen.

Angående frågan om blodgivning för män som har sex män med, så har jag redan gett ett mer utförligt resonemang i svaret på interpellation 2026:11, men låt mig sammanfatta svaret här:

Den dåvarande socialdemokratiska regeringen gav 2022 Folkhälsomyndigheten i uppdrag att sammanställa kunskap om och erfarenheter av individbaserad riskbedömning vid blodgivning.

Jag välkomnar att nuvarande regering har tagit arbetet vidare. Ett nationellt införande av NAT-tester pågår, vilket är en förutsättning för nya föreskrifter.

Region Stockholm följer den nationella planeringen och går ut i upphandling under första halvåret 2026. Planen för skarp övergång till NAT-testning och nya föreskrifter är våren 2027. Arbetet sker snabbt och noggrant, men eventuella överklaganden under upphandlingen kan påverka införandedatumet.

Jag vill avslutningsvis betona att jag välkomnar den breda politiska uppslutningen om att blodgivning ska utifrån kunskap och vad som är medicinskt motiverat, inget annat. Konservativa fördomar får inte råda.

Det är en styrka för Sverige om vi fortsatt kan vara ett land som lämnar sådant bakom oss.

Därmed anser jag interpellationen besvarad.

Stockholm den 4 juni 2026

Talla Alkurdi